

Britt Westerlund, rapport från Nordkalotträdet, 26-27 mars 2014

Nordkalotträdet består av regioner i Sverige, Norge och Finland som ligger helt eller delvis norr om polcirkeln. Norrbottens arbete korrigeras av länsstyrelsen. Vid rådsmötet representerades Norrbotten av Sven-Erik Österberg, Brynolf Tjärner och Iris Mäntyranta (länsstyrelsen), Bengt-Olov Innala (kommunförbundet) samt Britt Westerlund och Jenny Mozgovoy (landstinget).

Gränshinder

En del av Nordkalotträdet verksamhet är gränstjänsten med två kontor en i Torneå (Finland) och en i Skibotn (Norge). Gränstjänstens uppdrag är att hjälpa till och lösa gränshinder. Under ett år registrerar de 2000 ärenden i närområdet Haparanda-Torneå. Först analyseras ärendet om det är ett verkligt gränshinder eller endast brist på information. Reglerna för tullar och skatter är ofta för komplexa för små företag att sätta av resurser för att hålla koll på.

Tidigare har Nordiska Rådet avsatt pengar i tre årsbudgetar för gränstjänsten, men nu fattas det endast årliga beslut. Detta medför ovisshet och planeringssvårigheter. För att säkerställa en viss verksamhet har NAV i Norge (Norges arbete och välfärdförvaltning) avsatt en tjänst för att endast jobba med gränsärenden. Skatteverket, arbetsförmedlingen och försäkringskassan i Sverige funderar på att göra samma sak och det pågår även liknade diskussioner i Finland.

Nordkalotträdet diskuterade sätt att flytta fram positionerna för att lösa något av gränshindren. Gränstjänsten fick i uppdrag att ta fram en lista över vilka typer av gränshinder som är ett problem och vilken myndighet är ansvarig att lösa frågan. Beredningsgruppen ska sedan analysera listan och komma med förslag på vilken fråga som lämpar sig för påtryckningar från Nordkalotträdet.

I ICAs gamla lokaler på den medeltida handelsplatsen i Skibotn ska det byggas ett Nordkalottcenter som ska vara heltäckande med gränstjänst, resetjänst, tolkar m.m. Centret ska drivas som en stiftelse och då gränstjänsten ligger under Nordkalotträdet valdes Nordkalotträdet sekreterare att sitta med i stiftelsens styrelse, ersättare är ordförande i beredningsgruppen.

Nordkalotträdet övriga verksamhet

Handlingsprogrammet för de kommande tre åren och verksamhetsplanen visade på en bred verksamhet. Kritiken att Nordkalotträdet jobbar så brett resulterade i ett uppdrag till beredningsgruppen att hitta fokus. Det finns funderingar på att bilda ett kulturråd under Nordkalotträdet. Frågan sköts upp då det inte fanns ett tydligt svar från regionernas kulturchefer kring organisation och behov. Beredningsgruppen fick ansvar att föra en dialog och återkomma.

Nordkalotträdet gick igenom arbetsordningen och funderade om inte även norska handelskammaren ska vara medlemmar då detta är fallet i Sverige och Finland. Den norska delegationen fick i uppdrag att återkomma.

Nordkalotträdet har 2013 godkänt 16 projektansökningar där de flesta är projekt med partners från alla länderna. Tydligt att det saknas Interreg finansiering då det har varit färre och mindre projektansökningar än föregående år. Nordkalotträdet godkände förfrågan från Interreg Nord att använda Nordkalotträdet miljøråd, gränsetjänsten och det eventuella kulturrådet som experter.

I samband med Föreningen Nordens Nordkalottkonferens den 22-24 augusti i Kiruna kommer Nordkalotträdet att anordna ett utökat rådsmöte, 21-22 augusti, för att sätta fokus på Nordkalotten som en del av Arktis. En del av arbetet att sätta fokus på Nordkalotten är att finnas på plats vid viktiga diskussioner därför beslutades det också att ta fram ett program för en studieresa till Island i samband med Nordiska ministerrådets möte i november.

På gång i regionerna

I Norge har regeringen valt att differentiera löneavgiften (sociala avgifter), med en lägre sats i Nordnorge. De nya riktlinjerna om statstödsregler som antogs av EU förra året, begränsar möjligheten för differentierade skattesatser. Ändringen slår hårdast mot energi och transportsektorn. De nordnorska regionerna försöker nu gemensamt lobba för kompensation.

Finland domineras av en ekonomipolitisk diskussion där skatterna kommer ökas successivt de närmaste 3 åren. Den totala neddragningen av EU medel i Finland blev 25 %. Norra och Östra Finland har blivit ett gemensamt NUTS 2 område.

Rapporten från Norrbotten om vägar och järnvägssatsningar, strukturfonder och en arbetskraftsbrist trots 11 000 arbetslösa i länet, kompletterades med en diskussion om kompetensförsörjning och sjukvård, både när det gäller läkare och sjuksköterskor. De finska och norska regionerna har ännu inte märkt av någon brist på sjuksköterskor. Svårt att lösa detta inom Nordkalotträdet då ansvaret för sjukvården inte ligger på regional nivå i alla länderna. Frågan ska tas upp i beredningsgruppen och tas med vid en kommande konferens om sjukvård som planeras till hösten.

Britt Westerlund (S)